

Klimat och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande – Miljömålsberedningens delbetänkande SOU 2025:21 Miljömålsberedningens förslag om en strategi för hur Sverige ska leva upp till åtaganden inom biologisk mångfald respektive nettoupptag av växthusgaser från markanvändningssektorn (LULUCF)

Sammanfattning

Region Kronoberg har av Klimat- och näringslivsdepartementet beretts tillfälle att avge yttrande över ovanstående remiss.

Region Kronoberg ställer sig positiv till

- Miljömålsberedningens ambition att öka kolinlagringen i främst skogsmark samt att skydda och utveckla den biologiska mångfalden
- förslaget att genom rådgivning öka kolinlagringen och skydda den biologiska mångfalden samt att stödja genomförandet genom att införa åtgärdssamordnare
- förslagen om tillägg och preciseringar av miljömålen
- att skapa större incitament för att återväta dikade torvmarker genom att samla stödformer full kostnadstäckning för åtgärder och regelförenkling av markavvattningsföretag
- förslag på att tillsätta en samordnare för att stärka förädlingsvärdet på svenskt lövträ
- förslag att förlänga tillväxtverkets uppdrag att utveckla friluftsliv vandringsleder. Uppdraget bör även inkludera skyddade områden.
- Miljömålsberedningens förslag att formellt skydda urskogar och gammal skog
- Insatser för att kunna registrera fler områden som OECM
- Förslaget att LONA ska kunna användas av fler typer av aktörer

Region Kronoberg har synpunkter på

- Att målet för kolinlagringen i skog ska baseras på tillväxt under en kort tidsperiod
- Att förnyingsfasen inte ingår i de föreslagna insatsområdena för att öka kolinlagringen i skog

- Koncentrera återvätning, askåterföring och överhållning av skog till södra Sverige där effekten är störst
- Förslaget att ge en direkt premie för överhållning av skog
- Att rådgivning om gödsling, öka tillväxt, gallring, hänsyn, varierat skogsbruk, naturvårdsskötsel, restaurering, naturnära skogsbruk, skötsel för friluftsliv förbehålls skogsstyrelsen att utföra
- Förslaget att öka arealen vall, vilket förutsätter ökade djurbesättningar som genererar växthusgasutsläpp
- Att förslaget om att formellt skydda urskog och gammal skog saknar en nedre arealgräns
- Gammal skog – viktigt att inte alla gamla träd skyddas då dessa har stort värde för att renovera kulturarvet
- Att det bör tillskapas incitament för att göra att potentiella områden registrerbara som OECD – t.ex. en premie, statlig medfinansiering av restaurering
Att Naturvårdsverket bör få i uppdrag att skapa register och administrativ hantering för OECD-områden

Synpunkter

Region Kronoberg anser att höga eller snabbt skiftande mål för kolinlagring i LULUCF kommer få stora negativa effekter på skogsbruket och förädlingskedjorna av skoglig råvara. I Kronoberg finns ett stort antal privata skogsägare och förädlingsföretag som är beroende av en stabil tillgång på råvara. Vi ser därför med oro på inlagringsmål som baseras på modeller av oförutsägbara variationer i skogens tillväxt.

Insatser i föryngringsfasen har avgörande betydelse för att korta tidsperioden med nettoutsläpp efter avverkning. Region Kronoberg anser att mer fokus och rådgivningsinsatser bör sättas in för att förkorta föryngringsfasen. All vegetation på ett hygge bidrar till kolinlagring och Region Kronoberg anser att metodutveckling bör initieras för att öka kolinlagring under hyggesfasen i analogi med mellangrödor på jordbruksmark.

Region Kronoberg anser att det är rimligt att återvätning av dikade våtmarker, askåterföring och överhållning av skog till övervägande del sker i Götaland där återvätningen bedöms ge störst effekt och att den högre skogstillväxten ger högre inlagring per ytenhet. Vid återvätning är det även viktigt att väga in sociala faktorer, som historisk markanvändning, friluftsliv och jakt, i prioritering och utformning av åtgärder. På grund av det höga kvävenedfallet i södra Sverige bedömer vi att en mindre del av skogsgödslingsinsatserna med kvävegödning bör genomföras i Götaland.

Kolkrediter börjar bli av stort intresse i skogsbruket och några exempelområden finns redan etablerade. Region Kronoberg anser att statlig arealersättning för återvätning och att överhålla skog kan inverka konkurrerande på etableringen av kommersiella system för kolkrediter. Staten bör i stället överväga att medfinansiera kommersiella kolkrediter eller på annat sätt stödja utvecklingen av kolkreditmarknad. Regionen anser att en utveckling av flexibla tidsbegränsade skyddsformer (miljöarrenden) med årlig ersättning till markägaren, generellt ökar möjligheten och incitamenten att öka inlagring av kol och skydda naturvärden samtidigt som det befördrar utveckling av kommersiella ersättningssystem.

Region Kronoberg anser att rådgivningsinsatser för att realisera milömålberedningens förslag bör lämpligen kunna utföras även av andra organisationer än Skogsstyrelsen för att öka genomslag och omfattning på kort tid. Skogsföretag och ideella organisationer med tillräcklig kompetens bör kunna vara en del av rådgivnings- och informationsinsatserna.

Förslaget att utöka arealen vallodling tillsammans med naturrestaureringsförordningens mål att öka arealen naturbetesmarker förutsätter en ökning av betande djur. Region Kronoberg anser att det visserligen finns behov av ökande djurbestand ur beredskapssynpunkt men att en kraftig ökning av vall och naturbetesmark sannolikt fordrar en överproduktion av djur, vilket skulle medföra stora marknadsstörningar.

Små urskogsområden eller gammal skog löper stor risk att påverkas av yttre störningar eller oförutsedda händelser som allvarligt skadar områdena. Region Kronoberg anser att skyddade urskogar och gamla skogar bör ha en nedre arealgräns som är tillräckligt stor för att minska risken för skador. Denna gräns bör i förekommande fall innefatta omgivande skog som behövs för att säkra värdena. Gammal skog har inte bara naturvärden utan är också en viktig resurs för virke av speciella kvaliteter för renovering av gamla byggnader och fartyg. Skyddet av gammal skog bör därför utformas så att det finns möjlighet att ta ut en mindre mängd träd för att användas till att bevara vårt kulturarv.

OECM- områden har stor betydelse för Sveriges åtagande att uppfylla målet att skydda 30% av vår natur. Sverige har mycket områden som skulle kunna registreras som OECM men Region Kronoberg anser att det behövs både rådgivning och ekonomiska incitament till markägare och verksamhetsutövare för att stimulera till att registrera områden. Vidare anser Regionen att det är lämpligt att Naturvårdsverket ges i uppdrag att skapa administrativa system för avtal och registrering för att effektivt koordinera olika typer av områden och verksamheter. Länsstyrelserna och Skogsstyrelsen kan lämpligen ansvara för rådgivning och stöd för registrering av OECM områden.

Lövskogarna i södra Sverige kommer att bli en viktig del av den skogliga förädlingskedjan, i synnerhet för långlivade träprodukter. Region Kronoberg anser att en nationell samordnare för lövträ lämpligen placeras på Svenskt trä, som

arbetar med att stimulera användningen av trä i Sverige och på våra viktigaste exportmarknader.

Barnrättsperspektiv

Prövning av barnets bästa ej aktuellt då beslutet inte påtagligt och direkt rör barn eller barn som närstående.